

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Складська логістика та управління запасами»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

м. Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.21 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.09.21 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.21 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол від
31.08.2021 № 1

Розробники: старший викладач циклової комісії економіки та управління,
к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Харченко М.В.

Рецензенти:

1. Голова циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, старший викладач – методист Цимбалістова О.А.
2. Професор кафедри логістики НАУ, доктор економічних наук, професор, експерт Українського логістичного альянсу (УЛА) Смерічевська С.В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма обов'язкової навчальної дисципліни складена відповідно до освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти («Логістика» зі спеціальності 073 Менеджмент).

Складська логістика та управління запасами займає ключове місце в логістичній системі як окремого підприємства, так і матеріально-технічного забезпечення торгово-промислової корпорації в цілому. Забезпечення єдиного і безперервного процесу постачання структурних одиниць на всіх рівнях ієрархії необхідними запасами в оптимальній кількості і заданій якості – найважливіша гарантія їхнього ефективного функціонування і безумовного виконання поставлених планових завдань.

Навчальна дисципліна «Складська логістика та управління запасами» - це одна із обов'язкових професійно-орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Логістика».

Об'єкт і предмет дисципліни: предметом є логістичні процеси, які пов'язані зі зміною параметрів форми, часу розміщення запасів на підприємстві, а об'єктом – різні види матеріальних логістичних потоків.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна вивчається на основі базової загальнооекономічної та правової підготовки здобувачів вищої освіти, міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких навчальних дисциплін, «Основи менеджменту», «Історія економіки та економічної думки», «Операційний менеджмент», «Основи логістики та управління ланцюгами поставок», «Логістична інфраструктура», «Системний підхід в логістиці»; забезпечує базу для засвоєння матеріалу з навчальних дисциплін: «Геологістика», «Логістичний інжиніринг», «Транспортна логістика», «Логістичний контролінг», «Управління логістичними процесами», «Логістика постачання, виробництва і дистрибуції».

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

1. Основи управління запасами
2. Розвиток логістики як альтернатива зростанню матеріальних запасів
3. Системи контролю стану запасів
4. Взаємозв'язок управління запасами з іншими функціями логістики
5. Інвентаризація запасів
6. Поняття, види і функції складів
7. Склад як елемент логістичної системи
8. Склад як самостійна логістична система
9. Показники роботи складу
10. Організація складських процесів з елементами логістики

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Складська логістика та управління запасами» є формування у майбутніх фахівців системних знань і розуміння концептуальних основ логістики, розробки методів організації

складського господарства, системи закупівель, приймання, розміщення, обліку товарів і управління запасами з метою мінімізації витрат, пов'язаних з складуванням і переробкою товарів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Складська логістика та управління запасами»:

1. Набуття здобувачами вищої освіти глибоких теоретичних знань з питань концепції, стратегії та тактики складської логістики та логістики управління запасами;

2. Опанування спільного вирішення завдань організації роботи складського господарства і пов'язаного з ним транспорту;

3. Опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання щодо активізації логістичної діяльності при управлінні складськими запасами на підприємстві;

4. Освоєння методики проектування та оцінки систем управління запасами;

5. Набуття навичок забезпечення єдиного і безперервного процесу постачання структурних одиниць на всіх рівнях ієрархії необхідними запасами в оптимальній кількості і заданій якості;

6. Оволодіння основними навичками з організації та оптимізації системи складування в умовах сучасної економіки.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

1. Теоретико-методичні основи управління матеріальними потоками;

2. Структуру, мету та завдання логістичних систем;

3. Види логістичних операцій;

4. Види та функції складування;

5. Поняття та види матеріальних запасів;

6. Сутність та завдання транспортно-експедиційних послуг;

7. Сутність глобалізації процесів логістики;

8. Сутність форм логістичних утворень в Україні і за кордоном.

вміти:

1. Організовувати транспортно-складський матеріальний потік;

2. Проводити розрахунки основних показників складу;

3. Розробляти маршрути руху внутрішньовиробничого транспорту;

4. Самостійно складати схему руху матеріального потоку;

5. Аналізувати організаційні структури підприємства та відділи управління логістичними процесами;

6. Оптимізувати системи складування і складської доробки продукції;

7. Розробляти основні системи управління запасами на підприємствах;

8. Розробляти проектування складів та розрахунку параметрів їх ефективного функціонування.

1.4. Форма підсумкового контролю (екзамен)

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105години / 3,5 кредитів ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Спеціальні компетентності (СК)	СК-16	Здатність ставити і вирішувати завдання з управління матеріальними та супутніми потоками в логістичних системах, синхронізації, координації та інтеграції логістичних процесів у функціональних областях логістики
	СК-17	Здатність до організації закупівель матеріальних ресурсів та збуту готової продукції, логістичної підтримки виробничих та допоміжних процесів, управління запасами, транспортуванням і вантажопереробкою (у тому числі за участю авіаційного транспорту), складуванням та наданням логістичного сервісу (у тому числі в логістичних центрах на базі аеропортів, карго-сіті; підприємств авіаційного сервісу).
	СК-18	Здатність планувати, організовувати та контролювати операційну логістичну діяльність в ланцюгах поставок (операції транспортування, вантажопереробки, зберігання, сортування, маркування, консолідації, митного оформлення, інформаційної підтримки тощо).
	СК-22	Здатність організовувати роботу проектних груп, здійснювати розробку і впровадження логістичних інвестиційних проектів та їх бізнес-планів, брати участь в проведенні тендерів на комплексне логістичне обслуговування

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема 1. Основи управління запасами

Поняття матеріального запасу. Основні види матеріальних запасів. Основні причини скорочення запасів (негативна роль запасів). Основні причини створення запасів (позитивна роль запасів).

Тема 2. Розвиток логістики як альтернатива зростанню матеріальних запасів

Основні причини створення запасів. Визначення розміру запасів. Питомі витрати на створення і зберігання запасів. Визначення розміру страхових запасів. Вплив характеру розподілу на розмір страхового запасу.

Тема 3. Системи контролю стану запасів

Загальна характеристика систем контролю стану запасів. Параметри основних систем контролю стану запасів. Порівняльна характеристика основних систем контролю стану запасів.

Тема 4. Взаємозв'язок управління запасами з іншими функціями логістики

Оптимізація асортиментного складу запасів в ешелонах логістичних систем. Концентрація запасів як метод їх скорочення. Метод швидкого реагування і розмір запасів.

Тема 5. Інвентаризація запасів

Основне поняття та мета проведення інвентаризації. Порядок, нормативна база та особливості проведення інвентаризації. Види інвентаризації. Порядок проведення. Інвентаризації запасів, які знаходяться в дорозі. Документальне оформлення процедури проведення інвентаризації.

Тема 6. Поняття, види і функції складів

Склади, їх поняття і роль в логістиці. Види складів. Функції складів.

Тема 7. Склад як елемент логістичної системи

Вибір оптимального варіанту складської підсистеми логістичної системи. Визначення оптимальної кількості складів в зоні обслуговування. Визначення місця розташування складу на території, що обслуговується. Визначення місця розташування розподільного центру методом пробної точки. Ухвалення рішення про користування послугами найманого складу.

Тема 8. Склад як самостійна логістична система

Принципи організації технологічних процесів на складах. Структурний аналіз складських процесів. Принципова схема технологічного процесу на складі. Транспортно-технологічна схема переробки вантажів на складі.

Тема 9. Показники роботи складу

Розробка стандартних процедур складського процесу. Технологічні карти. Технологічні графіки. Мережеве планування складських процесів. Технологічні планування складів. Карти організації робочих місць персоналу складу.

Тема 10. Організація складських процесів з елементами логістики

Характеристика складських операцій. Надходження вантажів на склад. Вхідний контроль поставок товарів на складі. Використання методу Парето для прийняття рішення про розміщення товарів на складі. Відбір асортименту за замовленням оптових покупців. Відвантаження товарів зі складів.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Горбенко О. В. Логістика : навч. посіб. / О. В. Горбенко. – Київ : Знання, 2014. – 315 с.
2. Гурч Л.М. Логістика: навч. посіб. – К. : ГП «Видавничий дім «Персонал», 2008. - 560 с.
3. Гуторов О.І., Лебединська О.І., Прозорова Н.В. Логістика: навч. посіб. — Харків: Міськдрук, 2011. — 322 с.
4. Дикань В. Л. Основи логістичної інтеграції при формуванні логістичних систем через утворення територіально-промислового кластера. Українські залізниці. №9. 2014. С. 22-26.
5. Кислий В. М., Біловодська О. А., Олефіренко О. М., Соляник О. М.: навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.
6. Крикавський Є.В. Економіка логістики / О.А. Похильченко // Навчальний посібник – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014р. – 637с.
7. Крикавський Є.В. Логістика для економістів. Підручник – 2-е видання – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 476 с.
8. Крикавський Є.В. Логістика і управління ланцюгом поставок / Крикавський Є.В., Похильченко О.А., Фертш М. // Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 514 с.
9. Логістика: навчальний посібник для студентів галузі знань 0306 "Менеджмент і адміністрування" всіх форм навчання / К. В. Мельникова, Т. О. Колодізева та ін.; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Ястремської О. М. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 272 с
10. Матеріальні потоки у логістиці промислового підприємства Монографія / Є. В. Крикавський, Н. М. Васильців, В. А. Фалович. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 252 с.
11. Окландер М.А., Логістика: навч. посіб. - навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 346 с.
12. Транспортна логістика. Навчальний посібник Ігор Смірнов, Тетяна Косарева, видавничий центр навчальної літератури, 2018. 224с.

Допоміжна література:

- 13.Короленко Н. В. Управління якістю логістичних процесів на підприємствах: інтегральна парадигма. Ефективна економіка. 2013. № 3. С. 18–21.
- 14.Курант Т. І. Трансформація взаємовідносин споживача та виробника у глобальних логістичних мережах: автореферат дисертації на здобуття наук. ступеня кандидата економічних наук: 08.00.02; ТНЕУ. Тернопіль: [б. в.], 2015. 20 с.
- 15.Пономаренко В. С., Таньков К. М., Лепейко Т. І. Логістичний менеджмент: Підручник / В. С. Пономаренко, К. М. Таньков, Т. І. Лепейко. За ред. д-ра екон. наук, проф. В. С. Пономаренка. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. 440 с.
- 16.Руденко Г. Р. Аналіз логістичних послуг в Україні. Бизнес-информ. 2011. № 8. С. 63– 65.
- 17.Шевців Л. Ю. Логістичні витрати підприємства: формування та оцінювання: [монографія]. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2011. 244 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 18.Потенціал підприємства: формування та оцінка. URL: <http://www.refine.org.ua/pageid-5425-3.html>;
- 19.Нікшич С. М. Оптимізація логістичних витрат у сфері управління хімічним підприємством. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/2762/1/40.pdf>;
- 20.<http://www.infanata.org/index.php> бібліотека літератури.
- 21.<http://www.ladoshki.com/?books&group=32> література з економіки

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

Питання для підсумкового контролю (екзамен):

1. Яка впливовість логістики на операційні витрати в частині логістичних витрат підприємства?
2. Яку користь для ведення бізнесу дає проектування ланцюга поставок товару?
3. Що покладено в основу нових трансформацій логістики?
4. Логістичний ланцюг поставок. Варіанти вибору.
5. Який зв'язок має логістика з науковими дисциплінами?
6. Структура логістичного ланцюга. Наведіть приклади.
7. Як сприяє логістика підвищенню ефективності діяльності підприємства.
8. Логістична мережа, її конфігурація.
9. Назвіть принципи логістики.
10. Надайте пояснення трьом структурним розмінностям мережі.

11. Що відноситься до приватних завдань логістики?
12. Назвіть основних та допоміжних учасників ланцюгів поставок.
13. Назвіть основні правила логістики.
14. Поясніть типи господарських зв'язків які існують між учасниками ланцюга поставок.
15. Надайте визначення потоку та його параметри.
16. Назвіть фактори впливу на створення ланцюга поставок.
17. Надайте визначення матеріального потоку та охарактеризуйте.
18. Поясніть основні характеристики ланцюга поставок.
19. Надайте перелік вантажів за кваліфікаційними ознаками.
20. Типи; види ланцюгів поставок.
21. Надайте ознаки і характеристику матеріальних потоків в логістиці.
22. Які існують поняття «якості» для різної категорії споживачів.
23. Які існують системи управління матеріальними потоками.
24. Назвіть ключові параметри якості логістичного обслуговування споживачів.
25. Надайте визначення фінансового потоку. Що є об'єктом потоку.
26. Які існують критерії якості логістичного обслуговування в ланцюгах поставок?
27. Надайте визначення інформаційного потоку. Його вимір.
28. Назвіть основні види логістичної діяльності при пересуванні матеріального потоку.
29. На чому ґрунтується управління інформаційними потоками?
30. Які логістичні операції відбуваються при постачанні або закупівлі в ланцюгах поставок?
31. Надайте визначення сервісного потоку. Наведіть характеристику послуг.
32. Назвіть основні види логістичної діяльності в межах ланцюгів поставок.
33. Назвіть, які переваги для діяльності підприємства несуть створення запасів виробництва.
34. Назвіть мету реверсивної логістики?
35. Які існують недоліки при створенні запасів для ведення діяльності на підприємстві?
36. В чому сутність вантажопереробки в ланцюгах поставок? Її мета.
37. Опишіть склад матеріальних запасів за видом матеріальних ресурсів.
38. Які операції здійснюються при вантажопереробці.
39. Опишіть склад матеріальних запасів за функціональним призначенням в виробництві.
40. Яким чином вантажопереробка впливає на продуктивність складських операцій.
41. Як Ви розумієте поняття «Логістичний процес»?
42. В чому сутність політики розподілу?
43. Як діляться логістичні поточкові процеси за призначенням в логістиці.
44. Назвіть основні завдання політики розподілу. Охарактеризуйте їх.
45. Як класифікують логістичні процеси за економічною ознакою?

46. Назвіть основні логістичні операції які відбуваються при реалізації продукції.
47. Назвіть та охарактеризуйте функціональні сфери логістики в діяльності підприємства.
48. Надайте визначення поняттю «Логістика сервісного відгуку»(SRL).
49. Назвіть основні питання, на які слід відповісти при постачанні матеріальних ресурсів на підприємство.
50. Назвіть принципи формування систем логістичного обслуговування споживачів.
51. Назвіть основні етапи, які треба провести для прийняття рішення про закупівлю матеріальних ресурсів для ведення господарської діяльності.
52. Назвіть головні завдання, які треба вирішити при управлінні ланцюгами поставок.
53. Які логістичні концепції існують для управління виробництвом на підприємстві? Їх сутність.
54. Назвіть загальні принципи транспортної логістики. Її основна мета.
55. Які існують види інформаційних потоків?
56. Назвіть основні завдання які вирішуються при транспортуванні.
57. Які існують принципи підтримки на підприємстві інформацією логістичних процесів?
58. Назвіть основні способи транспортування.
59. Назвіть види інформаційних систем застосованих в логістиці.
60. Надайте основні критерії вибору перевізника для здійснення транспортування.